

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

III. ÚS 369/2017-39

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 7. novembra 2017 v senáte zloženom z predsedu Sergeja Kohuta, zo sudkyne Jany Baricovej a sudcu Rudolfa Tkáčika v konaní o sťažnosti [REDACTED], zastúpeného advokátom JUDr. Oskarom Chnápkom, Komenského 3, Banská Bystrica, pre namietané porušenie jeho základného práva podľa čl. 17 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 5 ods. 4 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresnej prokuratúry Zvolen v konaní vedenom pod sp. zn. 2 Pv 468/16/6611 takto

r o z h o d o l :

1. Základné právo [REDACTED] na urýchlené rozhodnutie o žiadosti o prepustenie z väzby podľa čl. 17 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo podľa čl. 5 ods. 4 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresnej prokuratúry Zvolen v konaní vedenom pod sp. zn. 2 Pv 468/16/6611 p o r u š e n é b o l i .

2. [REDACTED] finančné zadostučinenie n e p r i z n á v a .

3. Okresná prokuratúra Zvolen j e p o v i n n á uhradiť [REDACTED] trovy právneho zastúpenia v sume 468,51 € (slovom štyristošesťdesiatosem eur a päťdesiatjeden

centov) na účet jeho právneho zástupcu JUDr. Oskara Chnápka, Komenského 3, Banská Bystrica, do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 30. marca 2017 doručená sťažnosť [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľ“), pre namietané porušenie jeho základných práv podľa čl. 17 ods. 1 a 2 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), práv podľa čl. 5 ods. 4 a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresnej prokuratúry Zvolen (ďalej len „okresná prokuratúra“) v konaní vedenom pod sp. zn. 2 Pv 468/16/6611 (ďalej len „postup okresnej prokuratúry“), uznesením Okresného súdu Zvolen (ďalej len „okresný súd“) č. k. 0 Tp 375/2016-180 zo 17. februára 2017 (ďalej aj „uznesenie okresného súdu“) a uznesením Krajského súdu v Banskej Bystrici (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 5 Tpo 10/2017 z 2. marca 2017 (ďalej len „uznesenie krajského súdu“).

2. Z obsahu sťažnosti vyplýva, že sťažovateľovi bolo uznesením Okresného riaditeľstva Policajného zboru Zvolen ČVS: ORP-770/1VYS-ZV-2016 z 24. novembra 2016 (ďalej len „uznesenie o vznesení obvinenia“) vznesené obvinenie pre zločin znásilnenia podľa § 199 ods. 1 a 2 písm. b) Trestného zákona s poukazom na § 139 ods. 1 písm. c) Trestného zákona, pričom konanie je toho času vedené na Krajskom riaditeľstve Policajného zboru Banská Bystrica pod ČVS: KRP-138/1-VYS-BB-2016. Proti uzneseniu o vznesení obvinenia podal sťažovateľ sťažnosť priamo do zápisnice o výsluchu obvineného. Písomné dôvody sťažnosti z 2. decembra 2016 (ďalej len „podanie z 2. decembra 2016“) sťažovateľ doručil 5. decembra 2016. Sťažnosť proti uzneseniu o vznesení obvinenia bola prokurátorom okresnej prokuratúry zamietnutá uznesením č. k. 2 Pv 468/16/6611-2 zo 14. decembra 2016.

3. Obsahom podania z 2. decembra 2016 bola okrem spochybňovania právnej kvalifikácie skutku, pre ktorý je sťažovateľ obvinený, aj žiadosť sťažovateľa o prepustenie z väzby na slobodu, ktorú vyjadril v závere písomného podania takto: „Z vyššie uvedených dôvodov preto navrhujem, aby ma dozorový prokurátor prepustil z väzby a napadnuté uznesenie ako nezákonné zrušil.“ Sťažovateľ bol do väzby vzatý uznesením krajského súdu sp. zn. 5 Tpo 66/2016 z 1. decembra 2016 podľa § 71 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku, ktorým krajský súd zrušil uznesenie okresného súdu sp. zn. 0 Tp 375/2016 z 26. novembra 2016.

4. Z dôvodu nekonania o žiadosti sťažovateľa o prepustenie z väzby na slobodu uvedenej v podaní z 2. decembra 2016, písomným podaním z 3. februára 2017 požiadal sťažovateľ prokurátora okresnej prokuratúry o oznámenie, akým spôsobom bola jeho žiadosť z 2. decembra 2016 vybavená. Podaním z 9. februára 2017 prokurátor okresnej prokuratúry oznámil sťažovateľovi, že jeho žiadosti o prepustenie z väzby na slobodu z 3. februára 2017 nevyhovuje a že jeho podanie z 2. decembra 2016 nepovažuje za žiadosť o prepustenie z väzby na slobodu z toho dôvodu, že nebola odôvodnená.

5. Po predložení rovnopisu vyšetrovacieho spisu okresnému súdu sa uskutočnil výsluch sťažovateľa 15. februára 2017, ktorý bol prerušený a pokračovalo sa v ňom 17. februára 2017. Uznesením okresného súdu bola žiadosť sťažovateľa o prepustenie z väzby na slobodu zamietnutá. Proti uzneseniu okresného súdu podal sťažovateľ sťažnosť, o ktorej rozhodol krajský súd uznesením tak, že ju podľa § 193 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku zamietol.

6. Sťažovateľ namieta postup okresnej prokuratúry, ktorá nekonala v súlade s požiadavkou urýchleného rozhodovania o väzbe, keď o jeho žiadosti o prepustenie z väzby inkorporovanej v podaní z 2. decembra 2016 nekonala a konala až o podaní z 3. februára 2017, ktoré nebolo žiadosťou o prepustenie z väzby, ale žiadosťou o oznámenie, akým spôsobom bolo naložené s jeho predchádzajúcou žiadosťou o prepustenie z väzby z 2. decembra 2016 doručenu 5. decembra 2016.

7. Sťažovateľ v sťažnosti adresovanej ústavnému súdu v zásade takto argumentuje: „... je nepochybné, že podaním zo dňa 02. 12. 2016, ktoré bolo orgánom činným v trestnom konaní doručené dňa 05. 12. 2016, podal sťažovateľ relevantnú žiadosť o prepustenie z väzby, o ktorej bolo rozhodované príslušnými súdmi, pričom od podania tejto žiadosti až do právoplatného rozhodnutia o tejto žiadosti, uplynula doba viac ako 90 dní. Okrem neprimeranej doby rozhodovania o žiadosti sťažovateľa o prepustenie z väzby na slobodu z dôvodu nepredloženia tejto žiadosti Okresnou prokuratúrou Zvolen sudcovi pre prípravné konanie v súlade s § 79 ods. 3 Trestného poriadku, boli konaním Okresného súdu Zvolen a Krajského súdu v Banskej Bystrici porušené práva sťažovateľa na zákonné odôvodnenie rozhodnutia súdov.“

8. Sťažovateľ na základe prezentovanej argumentácie ústavný súd žiada, aby rozhodol v jeho veci týmto nálezom:

„1. Základné právo sťažovateľa priznané článkom 17 ods. 1, 2 a článkom 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo podľa čl. 5 ods. 4 a podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresnej prokuratúry Zvolen v konaní vedenom pod sp. zn. 2Pv 468/16/6611, Uznesením Okresného súdu Zvolen sp. zn. 0Tp/375/2016-180 zo dňa 17. 02. 2017 a Uznesením Krajského súdu v Banskej Bystrici 5Tpo/10/2017 zo dňa 02. 03. 2017 porušené bolo.

2. Uznesenie Okresného súdu Zvolen 0Tp/375/2016-180 zo dňa 17. 02. 2017 v spojení s Uznesením Krajského súdu v Banskej Bystrici 5Tpo/10/2017 zo dňa 02. 03. 2017 sa zrušujú a sťažovateľ sa prepúšťa z väzby na slobodu.

3. Ústavný súd Slovenskej republiky podľa článku 127 odsek 3 Ústavy Slovenskej republiky priznáva sťažovateľovi primerané finančné zadostučinenie v sume 5.000,- Euro, ktoré je Okresná prokuratúra Zvolen, Okresný súd Zvolen, Krajský súd v Banskej Bystrici sú povinní spoločne a nerozdielne vyplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

4. Sťažovateľovi sa priznáva náhradu trov právneho zastúpenia, ktoré je Okresná prokuratúra Zvolen, Okresný súd Zvolen, Krajský súd v Banskej Bystrici sú povinní spoločne a nerozdielne vyplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu na účet advokáta.“

9. Ústavný súd uznesením č. k. III. ÚS 369/2017-9 z 30. mája 2017 prijal sťažnosť sťažovateľa podľa § 25 ods. 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na ďalšie konanie, a to v časti vo veci namietaného porušenia jeho základného práva podľa čl. 17 ods. 2 ústavy a práva zaručeného čl. 5 ods. 4 dohovoru postupom okresnej prokuratúry. Vo zvyšnej časti sťažnosť sťažovateľa odmietol.

10. Generálna prokuratúra Slovenskej republiky (ďalej len „generálna prokuratúra“) vo svojom vyjadrení doručenom ústavnému súdu 4. júla 2017 k relevantnej otázke, ktorá je predmetom skúmania v konaní pred ústavným súdom, uviedla: *„Majúc na zreteli vyššie uvedené teoretické východiská generálna prokuratúra zastáva názor, že nevybavením podania sťažovateľa z 2. decembra 2016 ako žiadosti o prepustenie na slobodu nebolo zasiahnuté do žiadneho práva sťažovateľa. Primárnym dôvodom je hlboký rozpor medzi označením podania (dôvody sťažnosti) a jeho celým obsahom (doplnenie dôvodov sťažnosti smerujúcej proti uzneseniu o vznesení obvinenia) na jednej strane a na strane druhej - želaním sťažovateľa sformulovaným do krátkeho slovného spojenia v záverečnej vete podania.“* Generálna prokuratúra ďalej poukázala na zásadu neformálnosti procesných úkonov, ktorá sa vzťahuje aj na žiadosti o prepustenie z väzby, pričom poukázala na príklady, v ktorých je napr. ponúknutie peňažnej záruky alebo poukázanie na zlý zdravotný stav vyhodnocované ako žiadosť o prepustenie z väzby. V tejto súvislosti však generálna prokuratúra dodáva, že *«Je otáznne, či priznať takéto účinky podaniu, ktorým sťažovateľ len dopĺňa dôvody ústne zahlásenej sťažnosti proti uzneseniu o vznesení obvinenia a dôrazne žiada napádané uznesenie zrušiť pre nesprávnosť právnej kvalifikácie stíhaného konania, a až v tomto kontexte žiada o prepustenie na slobodu, t. j. ako procesného následku kasačného rozhodnutia prokurátora. Treba zdôrazniť, že sťažovateľ iné právne relevantné dôvody vzťahujúce sa k zániku dôvodov väzby vo svojom podaní neuviedol...»*

Nemožno ponechať bez povšimnutia ani fakt, že sťažovateľ bol krajským súdom „in absentia“ vzatý do väzby len deti pred spracovaním sporného podania, t. j.

odôvodnenia podanej sťaž n osti proti uzneseniu o vznesení obvinenia. V tomto čase sťažovateľ vôbec nedisponoval uznesením krajského súdu, t. j. nepoznal komplexné dôvody jeho rozhodnutia. V dôsledku toho svoje podanie objektívne nemohol oprieť o žiadne „väzobné“ okolnosti a jediným zmyslom jeho podania bolo dosiahnuť zrušenie uznesenia o vznesení obvinenia, čomu logicky zodpovedá celý jeho obsah. Obligatórnym dôsledkom zrušenia uznesenia o vznesení obvinenia sťažovateľovi by bolo jeho neodkladné prepustenie na slobodu.».

11. K predmetnému vyjadreniu generálnej prokuratúry sa vyjadril právny zástupca sťažovateľa, a to v podaní doručenom ústavnému súdu 24. júla 2017, v ktorom uvádza, že sa sťažovateľ čiastočne stotožňuje s opisom procesného stavu generálnou prokuratúrou, no zároveň dodáva, že „... je však nutné doplniť aj o skutočnosť, ktorú Generálna prokuratúra SR neuvádza, a to že dňa 16. 02. 2017 mi bolo doručené upovedomenie zo strany Okresnej prokuratúry Zvolen, podľa ktorého dozorový prokurátor predkladá žiadosť o prepustenie z väzby zo dňa 02. 12. 2016 v súlade s § 79 ods. 3 Trestného poriadku na rozhodnutie sudcovi pre prípravné konania. Len pre vysvetlenie dopĺňam, že ide o podanie, o ktorom dozorový prokurátor vo svojom podaní zo dňa 09. 02. 2017 tvrdí, že takéto podanie nemôže byť v žiadnom prípade žiadosťou o prepustenie z väzby.“. Sťažovateľ sa ďalej stotožňuje s generálnou prokuratúrou prezentovanou zásadou neformálnosti procesných úkonov v trestnom konaní, pričom ďalej uvádza, že „Z konania Okresnej prokuratúry Zvolen ako aj Okresného súdu Zvolen, Krajského súdu v Banskej Bystrici, pri rozhodovaní o žiadosti o prepustenie z väzby zo dňa 02. 12. 2016 je zrejmé, že všetky tieto orgány považovali podanie zo dňa 02. 12. 2016 za žiadosť o prepustenie z väzby a tak o tomto podaní aj rozhodovali“. Vo vzťahu k absencii odôvodnenia žiadosti o prepustenie z väzby uvedenej v podaní z 2. decembra 2016 sťažovateľ uviedol, že „Trestný poriadok ani iný právny predpis neustanovuje povinnosť obvineného, resp. jeho obhajcu akýmkoľvek spôsobom zdôvodňovať žiadosť o prepustenie z väzby... okrem iného uvádzal aj argumentáciu týkajúcu sa právnej kvalifikácie skutku, ktorý mu je kladený za vinu, pričom posúdenie právnej kvalifikácie mohlo mať za následok aj jeho prepustenie z väzby.“.

12. Právny zástupca sťažovateľa vo svojom stanovisku taktiež oznámil, že na vykonaní ústneho pojednávania vo veci samej sťažovateľ netrvá.

13. Ústavný súd so súhlasom účastníkov konania podľa § 30 ods. 2 zákona o ústavnom súde upustil v danej veci od ústneho pojednávania, pretože po oboznámení sa s ich stanoviskami, ako aj s obsahom súvisiaceho spisu dospel k názoru, že od tohto pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci.

II.

14. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

15. Podľa čl. 17 ods. 2 ústavy nikoho nemožno stíhať alebo pozbaviť slobody inak, ako z dôvodov a spôsobom, ktorý ustanoví zákon. Nikoho nemožno pozbaviť slobody len pre neschopnosť dodržať zmluvný záväzok.

16. Podľa čl. 5 ods. 4 dohovoru každý, kto bol pozbavený slobody zatknutím, má právo podať návrh na konanie, v ktorom by súd urýchlene rozhodol o zákonnosti jeho pozbavenia slobody a nariadil prepustenie, ak je pozbavenie slobody nezákonné.

17. V zmysle § 2 ods. 6 druhej vety Trestného poriadku orgány činné v trestnom konaní a sudy sú povinné vybavovať väzobné veci prednostne a urýchlene.

18. Ústavný súd v zmysle svojej ustálenej judikatúry zdôrazňuje, že väzba je najzávažnejším zásahom do osobnej slobody a do práv obvineného. Keďže ide o najzávažnejší zásah, vyžaduje po celý čas súdnu kontrolu jej ústavnosti a zákonnosti (mutatis mutandis III. ÚS 26/01). Je výsostným právom, ale aj povinnosťou všeobecného

súdu skúmať všetky okolnosti spôsobilé vyvrátiť alebo potvrdiť existenciu skutočného verejného záujmu odôvodňujúceho so zreteľom na prezumpciu neviny výnimku z pravidla rešpektovania osobnej slobody a uviesť ich v rozhodnutiach o väzbe (Toth c. Rakúsko z 12. 12. 1991). Ústavný súd už vo viacerých svojich rozhodnutiach zdôraznil, že jeho právomoc na rozhodovanie vo väzobných veciach predpokladá výlučne skúmanie toho, či sa v konaní pred väzobnými súdmi dodržali ústavno-procesné princípy takého obmedzenia osobnej slobody, akým je väzba obvineného (II. ÚS 76/02, IV. ÚS 83/03, IV. ÚS 171/03).

19. Ústavný súd vo svojej judikatúre k čl. 17 ods. 2 ústavy uviedol, že vo vzťahu k väzbe obsahuje také práva, akými sú napríklad právo byť vo väzbe len zo zákonného dôvodu a na základe rozhodnutia sudcu alebo súdu; právo podať návrh na konanie, v ktorom by súd neodkladne alebo urýchlene rozhodol o zákonnosti väzby a nariadil prepustenie, ak je táto nezákonná; právo nebyť vo väzbe dlhšie ako po nevyhnutnú, resp. primeranú dobu alebo byť prepustený počas konania, pričom prepustenie môže byť podmienené zárukou (III. ÚS 7/00, I. ÚS 100/04). Z čl. 17 ods. 2 ústavy vyplýva neodmysliteľná súvislosť medzi väzobným dôvodom uvedeným v zákone a rozhodnutím sudcu alebo súdu, a to nielen pri rozhodnutiach o vzatí do väzby, ale aj počas ďalšieho trvania väzby. Zákonnosť väzby je zároveň determinovaná aj skutkovými okolnosťami, ktoré by svojou podstatou mali dať *ratio decidendi* (nosné dôvody) na uplatnenie vhodného zákonného ustanovenia. S touto konštatáciou úzko súvisí aj obsah základného práva podľa čl. 17 ods. 5 ústavy, z ktorého vyplýva oprávnenie konkrétnej osoby na preskúmanie 11 okolností svedčiacich pre a proti väzbe, ale zároveň aj povinnosť súdu rozhodnúť na základe konkrétnych skutočností, a nie na základe abstraktnej úvahy (obdobne III. ÚS 271/07).

20. Vo vzťahu k namietanému porušeniu základného práva sťažovateľa podľa čl. 17 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 5 ods. 4 dohovoru ústavný súd poukazuje aj na svoju ustálenú judikatúru, z ktorej vyplýva, že v týchto právach je obsiahnuté aj právo nebyť vo väzbe dlhšie ako po dobu nevyhnutnú, resp. primeranú dobu, ako aj právo byť prepustený počas konania (napr. III. ÚS 7/00, III. ÚS 255/03, III. ÚS 199/05), pričom

prepustenie z väzby na slobodu môže byť v zákonom určených prípadoch podmienené zárukou (III. ÚS 7/00, IV. ÚS 181/07).

21. Z judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva vyplýva, že väzba má mať striktne obmedzené trvanie, a preto má byť zaručená možnosť jej kontroly v krátkych intervaloch. V texte čl. 5 ods. 4 dohovoru použitý anglický výraz „*speedily*“ a francúzsky výraz „*a bref délai*“ (v slovenskom preklade „urýchlene“) jasne indikuje, čo musí byť v danom prípade hlavným predmetom záujmu. Aké časové obdobia budú akceptovateľné a aké nie, bude zrejme závisieť od konkrétnych okolností (Bezicheri z roku 1989, A-164, § 21, Neumeister z roku 1968, A-8, § 24 a Sanchez – Reisse z roku 1986, A-107, § 55). Prieskumné súdne konanie musí byť vedené v súlade s hmotnoprávnymi a procesnými vnútroštátnymi právnymi predpismi a tiež aj účelom čl. 5 dohovoru, to znamená ochranou jedinca proti svojvôli, osobitne aj s ohľadom na čas, ktorý uplynie do vyhlásenia rozhodnutia (rozsudok vo veci Koendjibiharie v. Holandsko, 25. 10. 1990, § 27).

22. Z judikatúry ústavného súdu tiež vyplýva, že jednotlivé lehoty z hľadiska požiadavky neodkladnosti alebo urýchlenosti rozhodovania o žiadosti o prepustenie z väzby v zmysle čl. 17 ods. 2 ústavy, ale aj z hľadiska čl. 5 ods. 4 dohovoru sa posudzujú podľa všetkých okolností prípadu, spravidla lehoty rátané na mesiace sú príliš dlhé a nevyhovujú požiadavke rýchlosti (obdobne pozri aj III. ÚS 7/00, I. ÚS 18/03). Tejto požiadavke preto nemôže zodpovedať lehota konania presahujúca na jednom stupni súdu dobu jedného mesiaca a ani nečinnosť trvajúca týždne (III. ÚS 255/03, II. ÚS 353/06).

23. Predmetom konania pred ústavným súdom bolo posúdiť ústavnosť sťažovateľom tvrdeného zásahu do obsahu základného práva na osobnú slobodu podľa čl. 17 ods. 2 ústavy a práva na urýchlené rozhodnutie o zákonnosti pozbavenia slobody podľa čl. 5 ods. 4 dohovoru postupom okresnej prokuratúry vo väzbe na sťažovateľom deklarovанú žiadosť o prepustenie z väzby na slobodu, ktorá mala vyplývať z jeho podania z 2. decembra 2016.

24. Z obsahu podania sťažovateľa z 2. decembra 2016 vyplýva, že sťažovateľ namietal právnu kvalifikáciu skutku, ktorý mu bol kladený za vinu, nezákonnosť uznesenia

o vznesení obvinenia a jeho celkovú nepreskúmateľnosť. V závere podania sťažovateľ zároveň zreteľne uviedol, že *„Z vyššie uvedených dôvod preto navrhuje, aby ma dozorový prokurátor prepustil z väzby a napadnuté uznesenie ako nezákonné zrušil“*.

25. Ústavný súd po oboznámení sa s obsahom podania sťažovateľa z 2. decembra 2016 dospel k záveru, že argumentácia generálnej prokuratúry, ktorú uviedla vo svojom vyjadrení zo 4. júla 2017 a na základe ktorej predmetné podanie právneho zástupcu sťažovateľa nevyhodnotila ako žiadosť o prepustenie z väzby, je príliš formalistická a v konečnom dôsledku ústavne neudržateľná. Vôľa sťažovateľa byť prepustený z väzby na slobodu bola v závere podania jasne a zrozumiteľne vyjadrená, pričom podľa názoru ústavného súdu nepripúšťala odlišný výklad. Ústavný súd zastáva názor, že za danej situácie mal dozorujúci prokurátor minimálne vyrozumieť právneho zástupcu sťažovateľa o tom, že jeho návrh nepovažoval za *„žiadosť obvineného o prepustenie z väzby na slobodu“*, čo sa však nestalo. Keďže okresná prokuratúra z dôvodu prílišného formalizmu žiadosť sťažovateľa o prepustenie z väzby na slobodu inkorporovanú v jeho podaní z 2. decembra 2016 prehliadla, jej postup logicky nemohol spĺňať ani požiadavku neodkladnosti a urýchlenosti rozhodovania o žiadosti o prepustenie z väzby v intenciách práv zaručených čl. 17 ods. 2 ústavy a čl. 5 ods. 4 dohovoru.

26. Argumentácia generálnej prokuratúry založená na domnienkach *„Ak by skutočne bolo cieľom obhajcu domôcť sa prepustenia sťažovateľa na slobodu, bol by zvolil inú, zrozumiteľnejšiu, jasnejšiu a právne nespochybniteľnú formu svojho podania a prispôbil jej aj svoj obsah... Ak by naozaj sťažovateľ týmto podaním sledoval prepustenie na slobodu tak, ako to zdôrazňujú aj oba súdy, urgoval by u prokurátora nevybavenie svojej žiadosti v podstatne kratšom čase.“*, podľa ústavného súdu neobstojí. Ústavný súd sa v tomto smere stotožňuje s názorom právneho zástupcu sťažovateľa, podľa ktorého generálna prokuratúra *„... predpokladá a bezdôvodne predvída očakávania sťažovateľa a následne aj spochybňuje úmysly obhajcu sťažovateľa“*.

27. Na tomto základe ústavný súd rozhodol, že postupom okresnej prokuratúry spočívajúcim v tom, že nerozhodla o žiadosti sťažovateľa o prepustenie z väzby na slobodu

z 2. decembra 2016 a nepredložila ju sudcovi pre prípravné konanie, boli porušené jeho základné práva podľa čl. 17 ods. 2 ústavy a právo podľa čl. 5 ods. 4 dohovoru.

III.

28. Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva boli porušené, primerané finančné zadosťučinenie.

29. Podľa § 50 ods. 3 zákona o ústavnom súde ak sa sťažovateľ domáha primeraného finančného zadosťučinenia, musí uviesť rozsah, ktorý požaduje, a z akých dôvodov sa ho domáha.

30. Podľa § 56 ods. 5 zákona o ústavnom súde ak ústavný súd rozhodne o priznaní primeraného finančného zadosťučinenia, orgán, ktorý základné právo alebo slobodu porušil, je povinný ho vyplatiť sťažovateľovi do dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia ústavného súdu. Cieľom primeraného finančného zadosťučinenia je dovŕšenie ochrany porušeného základného práva v prípadoch, v ktorých sa zistilo, že k porušeniu došlo spôsobom, ktorý vyžaduje poskytnutie vyššieho stupňa ochrany, nielen deklaráciu porušenia, prípadne príkaz na ďalšie konanie bez porušovania základného práva (IV. ÚS 210/04). Sťažovateľ žiada, aby mu bolo priznané finančné zadosťučinenie v sume 5 000 € vzhľadom na intenzitu zásahu do jeho práv s odôvodnením, že *„Porušenie práv sťažovateľa bolo osobitne svojvoľné a hrubé... Nezákonný stav doliehal na sťažovateľa osobitne nepriaznivo, nakoľko sa nachádza vo väzbe odlúčený od svojej rodiny a priateľov. ... Vzhľadom na to sťažovateľ trpí pocitmi bezmocnosti, menejcennosti a bola u mňa v podstate negovaná dôvera v možnosť poskytnutia spravodlivosti v štáte.“*

31. Pri určení finančného zadosťučinenia ústavný súd vychádzal zo zásad spravodlivosti, z ktorých vychádza aj Európsky súd pre ľudské práva, ktorý spravodlivé finančné zadosťučinenie podľa čl. 41 dohovoru priznáva so zreteľom na konkrétne okolnosti prípadu. Ústavný súd tak dospel k záveru, že samotné deklarovanie porušenia

základného práva sťažovateľa bolo dostačujúce, preto požiadavke sťažovateľa na priznanie finančného zadost'učinenia nevyhovel v súlade s bodom 2 výroku. V okolnostiach prípadu síce postup okresnej prokuratúry pri prehliadaní žiadosti sťažovateľa o prepustenie z väzby na slobodu v podaní z 2. decembra 2016 je potrebné považovať za ústavne neakceptovateľný, avšak zásah do označených práv sťažovateľa podľa čl. 17 ods. 2 ústavy a čl. 5 ods. 4 dohovoru nebol až natoľko intenzívny, aby odôvodňoval priznanie finančného zadost'učinenia.

32. V nadväznosti na uvedené ústavný súd rozhodoval aj o úhrade trov konania, ktoré vznikli sťažovateľovi v dôsledku právneho zastúpenia pred ústavným súdom advokátom JUDr. Oskarom Chnápkom.

33. Ústavný súd podľa § 11 ods. 3 a § 13a ods. 1 písm. a) a c) vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov priznal sťažovateľovi náhradu trov konania z dôvodu trov právneho zastúpenia v celkovej sume 441,99 €, a to za 3 úkony právnej služby (prevzatie a príprava zastupovania a 2x písomné podanie na súd) v sume po 147,33 € a tri režijné paušály v sume po 8,84 €; celková odmena za poskytnuté právne služby tak predstavuje sumu 468,51 €.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 7. novembra 2017